

ESTD. : 2013

Guru Gobind Singh Foundation's
Guru Gobind Singh College of
Engineering and Research Centre,
Nashik.

**Activity reports of various
day celebrations by library
(A.Y. 2021-22)**

G-G-SYD

"GURU GOBIND SINGH JI : THE EPITOME OF SACRIFICE"

"Soora So Pechanneai, Jo Larni Dheen Kae Haeth, Purajaa Purajaa Kat Marai Kabahoo Na Chhaaddai Khet".

Translation : "He Alone Is Known As a Spiritual Hero, Who Fights In the Defense of Righteousness, He May Be Cut Apart Piece By Piece But He Never Leaves the Battle Field".

These lines perfectly fit the greatest warrior, divine messenger, a prophet, a poet, an emperor and the epitome of sacrifice, the Tenth Sikh Guru Sri Guru Gobind Singh Ji. Guru Gobind Singh Ji is also revered as Sarbans Dani i.e. the Merciful Donor, who sacrificed everything for the foundation of Sikhism, Mard Agamra i.e. Man without any parallels, Badshah-E-Darwesh i.e. Emperor and Prophet, amongst others. Many historians have tried to contemplate upon his life and have concluded that there is no one in this world who lived a life as inspiring as Guru Gobind Singh Sahib. In just a short span he led the foundation of a Panth which in times of great peril stood up for Justice and still continues to serve and sacrifice their lives for humanity. The Khalsa Panth opposed to all political authority based on injustice, oppression and exploitation.

Guru Gobind Singh (5 January 1666 – 7 October 1708), born Gobind Rai, was the tenth Sikh Guru, a spiritual master, warrior, poet and philosopher. When his father, Guru Tegh Bahadur, was beheaded for refusing to convert to Islam, Guru Gobind Singh was formally installed as the leader of Sikhs at age nine, becoming the tenth Sikh Guru. His four sons died during his lifetime – two in battle and two executed by the Mughal army. Among his notable contributions to Sikhism are founding the warrior community called Khalsa in 1699 and introducing the Five Ks, the five articles of faith that Khalsa Sikhs wear at all times. Gobind Singh was the only son of Guru Tegh Bahadur Ji, the ninth Sikh guru, and Mata Gujri. He was born in Patna, Bihar. His birth name was Gobind Rai, and a shrine named Takht Sri Patna Harimandar Sahib marks the site of the house where he was born and spent the first four years of his life. In 1670, his family returned to Punjab, and in March 1672 they moved to Chakk Nanaki in the Himalayan foothills of north India, called the Sivalik range, where he was schooled.

Guru Tegh Bahadur Ji was arrested and publicly beheaded in Delhi on 11 November 1675 under the orders of Aurangzeb for refusing to convert to Islam and the ongoing conflicts between Sikhism and the Islamic Empire. After this martyrdom, the young Gobind Rai was installed by the Sikhs as the tenth Sikh Guru on Vaisakhi on 29 March 1676. The education of Guru Gobind Singh continued after he became the 10th Guru, both in reading and writing as well as martial arts such as horse riding and archery. Guru Gobind Singh had three wives: at age 10, he married Mata Jito on 21 June 1677 at Basantgarh, 10 km north of Anandpur. The couple had three sons: Jujhar Singh (b. 1691), Zorawar Singh (b. 1696) and Fateh Singh (b. 1699). At age 17, he married Mata Sundari on 4 April 1684 at Anandpur. The couple had one son, Ajit Singh (b. 1687). At age 33, he married Mata Sahib Devan on 15 April 1700 at Anandpur. They had no children, but she had an influential role in Sikhism. Guru Gobind Singh proclaimed her as the Mother of the Khalsa.

In 1699, the Guru requested the Sikhs to congregate at Anandpur on Vaisakhi. According to the Sikh tradition he asked for volunteers and returned with volunteers. He called them the Panj Pyare and the first Khalsa in the Sikh tradition. Guru Gobind Singh then mixed water and sugar into an iron bowl, stirring it

with a double-edged sword to prepare Amrit. He then administered this to the Panj Pyare, accompanied with recitations from the Adi Granth, thus founding the khande ka pahul (baptization ceremony) of a Khalsa – a warrior community. The Guru also gave them a new surname "Singh" (lion). After the first five Khalsa had been baptized, the Guru asked the five to baptize him as a Khalsa. This made the Guru the sixth Khalsa, and his name changed from Guru Gobind Rai to Guru Gobind Singh Ji. Guru Gobind Singh Ji introduced the five 'K's that the Sikhs abide by:

- Kesh: Uncut hair
- Kangha: A wooden comb
- Kara: An iron or steel bracelet worn on the wrist
- Kirpan: A dagger
- Kacchera: Short breeches

The period following the execution of Guru Tegh Bahadur – the father of Guru Gobind Singh, was a period where the Mughal Empire under Aurangzeb was an increasingly hostile enemy of the Sikh people. Aurangzeb issued an order to exterminate Guru Gobind Singh and his family. Guru Gobind Singh believed in a Dharam Yudh. He led fourteen wars with these objectives, but never took captives nor damaged anyone's place of worship. The Significant battles include Battle of Bhangani, Battle of Nadaun, Battle of Guler, Battle of Anandpur, Battle of Nirmohgarh, Battle of Basoli, Battle of Sarsa, Battle of Chamkaur and Battle of Muktsar. Chaar Sahibzaade, ('Chaar' means four and 'Sahibzaade' refers to the sons, young men of genteel birth) is a term endearingly used for the four sons of Guru Gobind Singh Ji. Guru Gobind Singh Ji's mother Mata Gujri and his two younger sons Sahibzaada Fateh Singh (Age 5) and Sahibzaada Zorawar Singh (Age 8) were captured by Wazir Khan, the Muslim governor of Sirhind. The two Chote Sahibzaade were executed by burying them alive into a wall after they refused to convert to Islam. Mata Gujri Ji collapsed on hearing her grandsons' death. The two elder son's of Guru Gobind Singh Ji, Sahibzaada Ajit Singh (aged 17 years) and Sahibzaada Jujhar Singh (aged 14 years), attained martyrdom at the Battle Of Chamkaur. This great battle is considered to be one of the greatest last stands in history, where 40 brave Sikh Warriors fought with an army of over ten lakhs.

Aurangzeb died in 1707, and immediately a succession struggle began between his sons who attacked each other. The official successor was Bahadur Shah, who invited Guru Gobind Singh with his army to meet him in person in the Deccan region of India, for a reconciliation but Bahadur Shah then delayed any discussions for months. Wazir Khan, a Muslim army commander and the Nawab of Sarhandh, commissioned two Afghans, Jamshed Khan and Wasil Beg, to follow Guru Gobind Singh Ji's army as it moved for the meeting with Bahadur Shah, and then assassinate Guru Gobind Singh Ji. The two secretly pursued Guru Gobind Singh Ji whose troops were in the Deccan area of India, and entered the camp when the Sikhs had been stationed near river Godavari for months. They gained access to Guru Gobind Singh Ji and Jamshed Khan stabbed him with a fatal wound at Nanded. Guru Gobind Singh Ji died of his wounds a few days later on 7 October 1708. His death fuelled a long and bitter war of the Sikhs with the Mughals. After that the struggle continued by Banda Singh Bahadur along with Baj Singh, Binod Singh and others.

Sri Guru Granth Sahib Ji was bestowed the Guruship by the last of the human form Guru, Guru Gobind Singh Ji in 1708. Before passing away, Guru Gobind Singh Ji decreed that the Sikhs were to regard Guru Granth Sahib as their next and everlasting Guru. Guru Gobind Singh Ji said – “Sab Sikhan ko hokam hai Guru Manyo Granth” meaning “All Sikhs are commanded to take the Granth as Guru”. Guru Granth Sahib Ji is the central holy religious scripture of Sikhism, regarded by Sikhs as the final, sovereign and eternal Guru following the lineage of the ten human gurus of the religion.

Guru Gobind Singh Ji is regarded as an epitome of sacrifice as he lost his father at a young age, sacrificed his beloved sons and Mother for righteousness and humanity. Mind boggles to understand how children of such young age had the courage, bravery to choose death and always remained focussed on their mission to uphold the principles of Sikhi. Guru Gobind Singh Ji was a great warrior. He was known for his inclination towards poetry and the philosophies and writings he stood by. He refused to answer the Mughal invaders and fought alongside the Khalsa to protect his people. Under his guidance, his followers adhered to a strict code. His philosophies, writings, and poetry inspire people to this day.

-- Ms.Parneet Kaur Chowdhary
Lecturer, Electrical Department,
Guru Gobind Singh Polytechnic

“एक ओंकार सतिनाम, करता पुरखु निरभऊ.
निरबैर, अकाल मूरत, अजुनी, सैभं गुर प्रसादि.”

हिंदी अर्थ: ईश्वर एक है और वह सर्वत्र (हर जगह), हर कोने में व्याप्त है, वही परमपिता है. इसलिए सबके साथ मिलजुलकर प्यार से रहना चाहिए.!

ईश्वर के प्रति समर्पण

अपने को भगवान के लिए अर्पित कर दो। फिर वो हमारी रक्षा करेंगे और हम दुःख, भय, चिन्ता, शोक और बंधन से मुक्त हो जाएंगे

आत्मभाव में रहना ही मुक्ति है!

नाम, पद, प्रतिष्ठा, संप्रदाय, धर्म, स्त्री या पुरुष हम नहीं हैं और न यह शरीर हम हैं। ये शरीर अग्नि, जल, वायु, पृथ्वी, आकाश से बना है और इसी में मिल जाएगा। लेकिन आत्मा स्थिर है और हम आत्मा हैं। आत्मा कभी न मरती है, न इसका जन्म है और न मृत्यु! आत्मभाव में रहना ही मुक्ति है!

किसी भी तरह के लोभ को त्याग कर अपने हाथों से मेहनत कर एवं न्यायोचित तरीकों से धन का अर्जन करना चाहिए.

तनाव मुक्त रहकर अपने कर्म को निरंतर करते रहना चाहिए तथा सदैव प्रसन्न भी रहना चाहिए.

यह उपदेश हमें सफलतापूर्वक एवम शांती पूर्वक कैसा जीवन जीना चाहिये और जीवन का अंतिम सत्य क्या है यह सिखाते है !जीवन में कितने भी मुश्किलें या समस्याएं आए , तो भी निडर से जीवन जीने की कला" यह सिखाते है!

लोगों को प्रेम, एकता, समानता, भाईचारा और आध्यत्मिक ज्योति का संदेश और उपदेश देने वाले सभी गुरु के प्रति

1. गुरु नानक देव
2. गुरु अंगद देव
3. गुरु अमर दास
4. गुरु राम दास
5. गुरु अर्जुन देव
6. गुरु हरगोबिन्द
7. गुरु हर राय
8. गुरु हर किशन
9. गुरु तेग बहादुर
10. गुरु गोबिंद सिंह

- सिखों के दसवें गुरु गुरु गोबिन्द साहब ने ही युद्ध में हमेशा तैयार रहने के लिए '5 ककार' या '5 कक्के' को सिखों के लिए जरूरी बताया, इसमें केश (बाल), कच्छा, कड़ा, कंघा, कृपाण (छोटी तलवार) आदि शामिल हैं।
- सिखों के 10वें गुरु गोबिंद सिंह जी ने अपने सिख अनुयायियों के साथ मुगलों के खिलाफ कई बड़ी लड़ाईयां लड़ीं।
- गोबिंद सिंह जी ने अपने जीवन में 14 युद्ध किए, इस दौरान उन्हें अपने परिवार के सदस्यों के साथ कुछ बहादुर सिख सैनिकों को भी खोना पड़ा। लेकिन गुरु गोविंद जी ने बिना रुके बहादुरी के साथ अपनी लड़ाई जारी रखी।
- बचपन में ही गुरु गोबिन्द सिंह जी अनेक भाषाएँ सीखी जिसमें संस्कृत, उर्दू, हिंदी, ब्रज, गुरुमुखी और फारसी शामिल है। उन्होंने योद्धा बनने के लिए मार्शल आर्ट भी सिखा।
- सितम्बर 1688 में जब गुरु गोबिन्द सिंह जी 19 वर्ष के थे तब उन्होंने भीम चंड, गर्वल राजा, फ़तेह खान और अन्य सिवालिक पहाड़ के राजाओं से युद्ध किया था।
- वर्ष 1699 में वैशाखी वाले दिन देश के विभिन्न इलाकों में एक विशाल जन-सम्मेलन बुलाया। इसमें छोटी-बड़ी जाति के सभी लोग शामिल थे। उन्हें 'अमृतपान' करा कर उनका जाति-भेद समाप्त कर दिया और सभी को सिंह की उपाधि देकर बराबरी का दर्जा प्रदान किया। जीवन का मूल तत्व प्रदान करते हुए गुरुगोविंद सिंह जी ने उद्घोषणा की :

‘मानस की जात सभै एकै पहिचानबो’

"वाहेगुरु जी का खालसा वाहेगुरु जी की फतेह"

इस जयकारे का अर्थ "सब कुछ ईश्वर का ही है और अंत में ईश्वर की ही विजय होगी।"

Name- Mr.G.S.Gujrathi

Lecturer in Civil Engineering Department

GGSP ,Nashik

M.NO-9270618932

Gmail Id –ganesh.gujrathi@ggspf.edu.in

The Autobiography Of

("GURU GOBIND SINGH JI")

(1666-1708)

Prepared By: Mrs.T.S.Sonawane
CO Department
GGSP

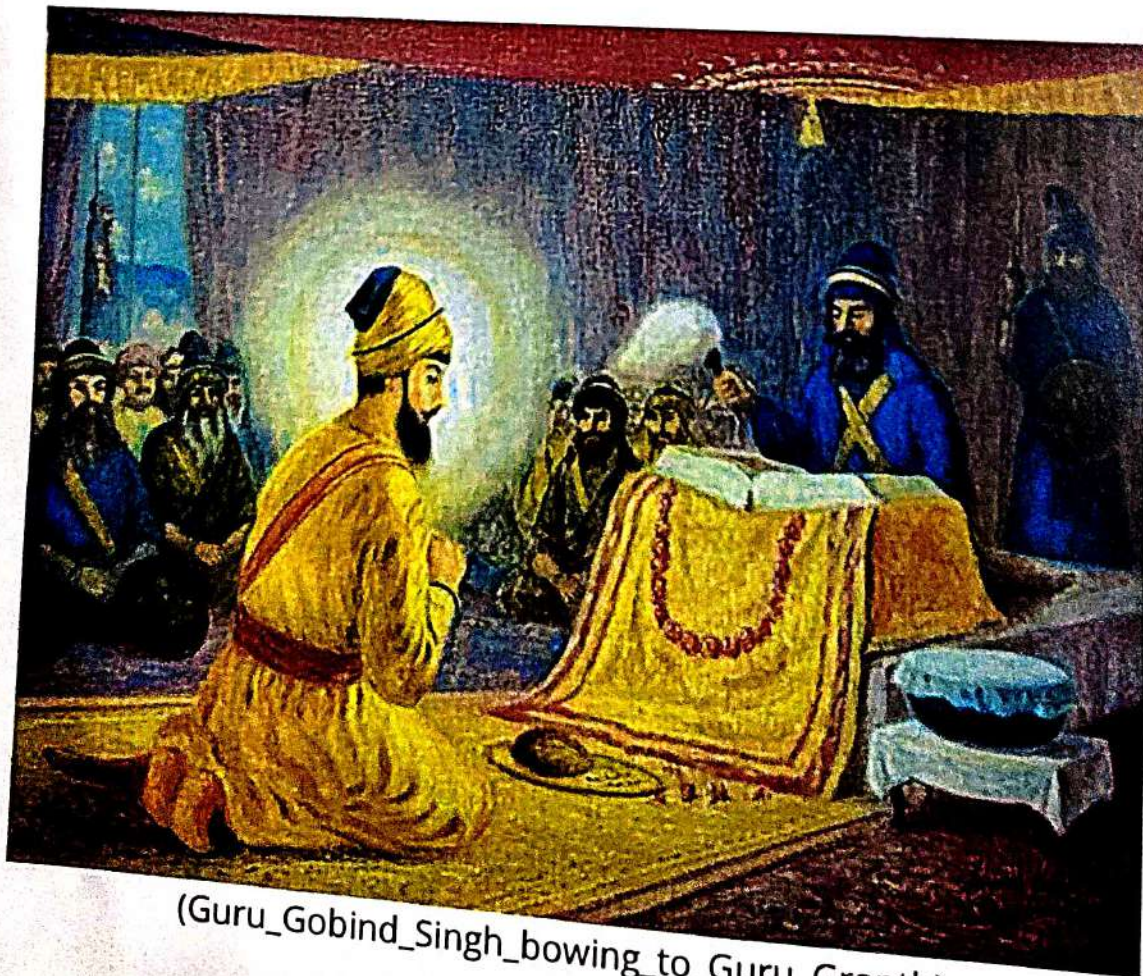

Autobiography

"GURU GOBIND SINGH JI"

Guru Gobind Singh Ji was the only son of the ninth Sikh guru, Guru Tegh Bahadur. His mother's name was Mata Gujri. He was born on December 22, 1666, in Patna, Bihar India. His original name was Gobind Rai. Guru Gobind Singh was a spiritual leader, philosopher, a great warrior, a poet, and was the tenth and the last Sikh Guru.

His father Tegh Bahadur was the ninth Sikh Guru and was a very courageous man. In 1675, he was beheaded publicly by the orders of the fifth Mughal emperor, Aurangzeb as he refused to convert to Islam. This incident led Guru Gobind Singh to form a Sikh warrior community called the Khalsa which is considered to be a significant event in the history of Sikhism. The five articles which are famous as the Five Ks were also introduced by him and he also commanded the Khalsa Sikh to wear it all the time. Guru Gobind Singh Ji has contributed the most to the Sikh community but the most important contributions include writing the important texts of Sikhism and holding Guru Granth Sahib, the religious scripture of Sikhism, as the eternal living Guru of the Sikhs.

(Guru_Gobind_Singh_bowing_to_Guru_Granth)

PERSONAL DETAILS:

Guru Gobind Singh Original Name: Gobind Rāi

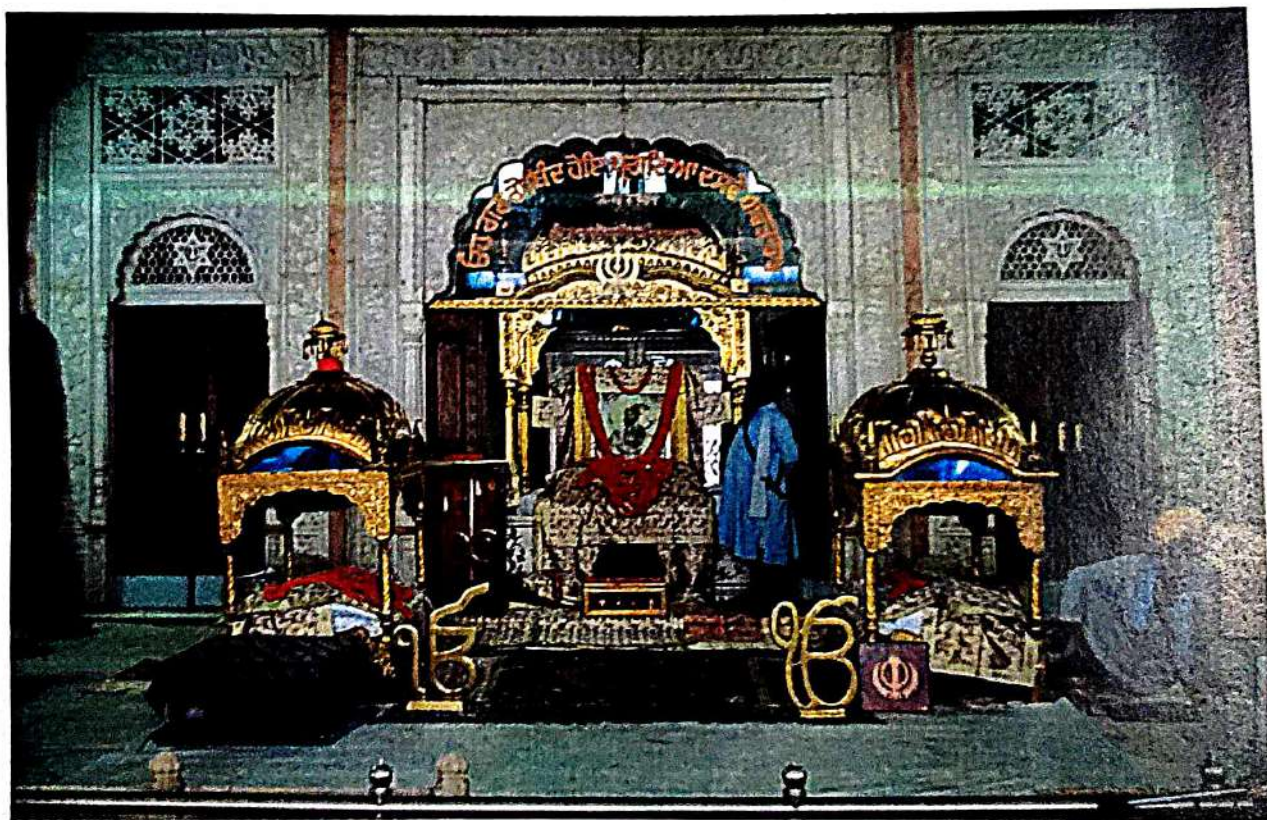
Guru Gobind Singh Date of Birth: 22 December, 1666(Patna Sahib,Bihar saubah)

Death Date: October 7, 1708

Place of Death: Hazur Sahib, Nanded, India

ABOUT GURU GOBIND SINGH JI

Guru Gobind Singh was born on December 22, 1666, in Patna Sahib, Bihar, India. He was born in the family of Sodhi Khatri and his father was Guru Tegh Bahadur, the ninth Sikh guru and his mother's name was Mata Gujri.

(Guru Gobind Singh Ji's Birthplace)

In 1670 Guru Gobind Singh returned back to Punjab with his family and later relocated with his family to Chakk Nanaki near Shivani hills in March 1672 where he completed his schooling. In 1675, the Kashmir Pandits asked Guru Tegh Bhadur to protect them from the oppression of Iftikar Khan, the governor under the Mughal emperor, Aurangzeb. Tegh Bhadur accepted to protect the Pandits so he revolted against the cruelty of Aurangzeb. He was summoned to Delhi by Aurangzeb and on arrival, Tegh Bahadur was asked to convert to Islam. Tegh Bhadur refused to do so and he was arrested along with his companions and was beheaded publicly on November 11, 1675, at Delhi.

The sudden death of his father only made Guru Gobind Singh strong as he and the Sikh community got determined to fight against the cruelty shown by Aurangzeb. This fight was done to safeguard their basic human rights and the pride of the Sikh community.

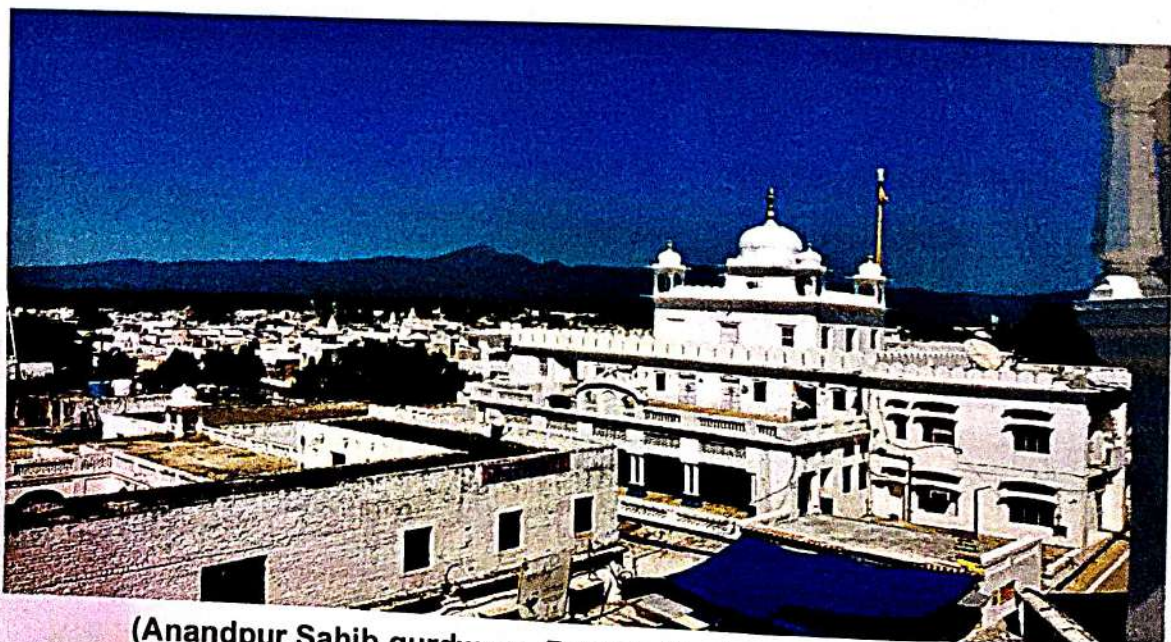
The death of his father made the Sikhs make Guru Gobind Singh the tenth Sikh Guru on March 29, 1676, on Vaisakhi. Guru Gobind Singh was only nine years old when he took his father's position as the Sikh guru. Little did the world know that this nine years old child with determination in his eyes was about to change the whole world. Till 1685 Guru Gobind Singh stayed in Paonta where he continued his education and also was learning the basic skills required to defend oneself during a battle such as Horse riding, archery, and other martial arts.

PERSONAL LIFE OF GURU GOBIND SINGH

Guru Gobind Singh had three wives. He married Mata Jito on June 21, 1677, at Basanthgarh. Together they had three sons children namely Jujhar Singh, Zorawar Singh, and Fateh Singh. On April 4, 1684, he married his second wife, Mata Sundari with whom he had a son called Ajit Singh. On April 15, 1700, he married his third wife, Mata Sahib Devan. She played an important role in promoting Sikhism and was proclaimed as Mother of the Khalsa by Guru Gobind Singh.

GURU GOBIND SINGH AND THE KHALSA

In 1699, Guru Gobind Singh created the Khalsa which is considered to be his greatest achievement. One morning after meditation d Guru Gobind Singh asked the Sikhs to assemble at Anandpur on Vaisakhi. The guru with a sword in his hand called for volunteers who are ready to sacrifice their life. One Sikh names Daya Ram came forward on the third call. Guru Gobind Singh took him in a tent and after few minutes returned alone with blood dripping from his sword. He continued this process with four more volunteers but after the fifth volunteer went inside the tent, Guru Gobind Singh Ji came out with all the five volunteers who were unharmed. Guru Gobind Singh Ji blessed the five volunteers and called them the Panj Pyare or the five beloved ones and announced them as the first Khalsa in the Sikh tradition. He did this to test the faith of the people. Guru Gobind Singh then prepared Amrit(nectar) for the volunteers. the five volunteers then received the nectar from Guru Gobind Singh after reciting the Adi Granth. The surname of Singh was given to them by Guru Gobind Singh.

(Anandpur Sahib gurdwara, Punjab, the birthplace of khalsa)

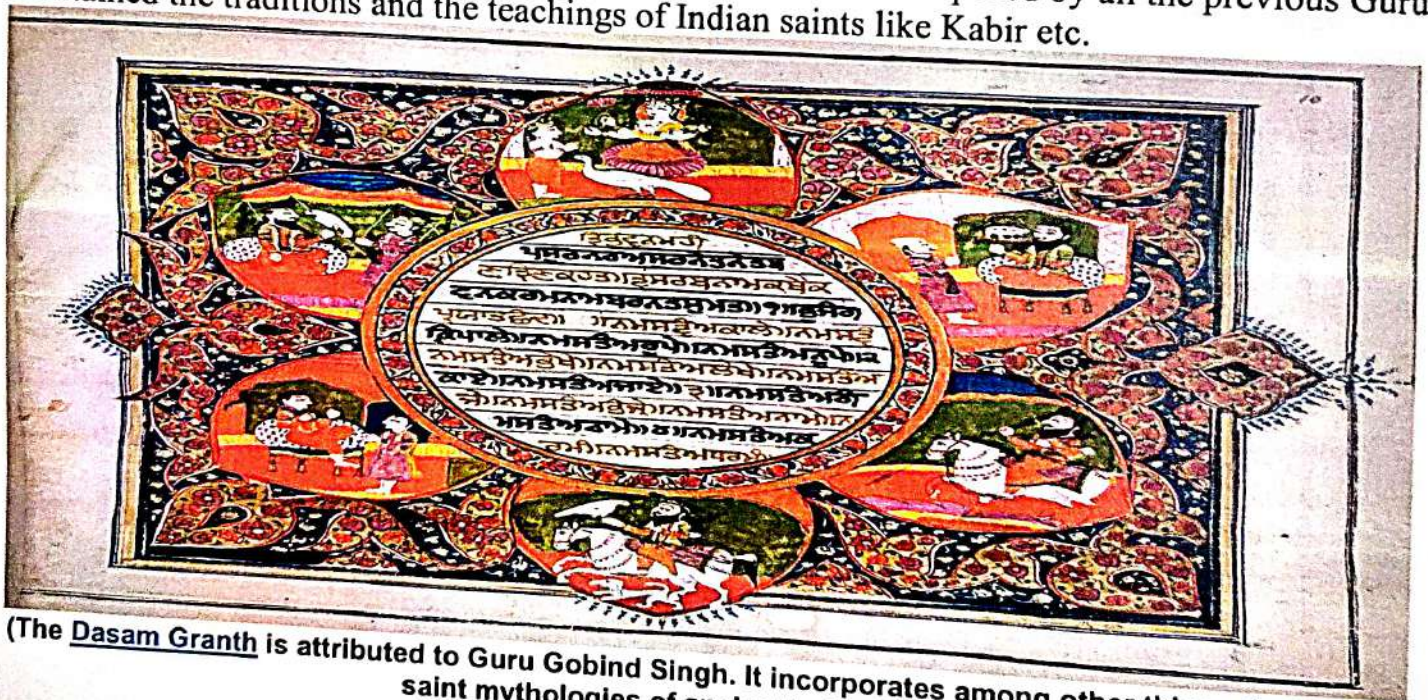

GURU GOBIND SINGH AND THE FIVE K'S

Guru Gobind Singh commanded the Sikh to wear five items all the time which includes Kesh, Kangha, Kara, Kachera, and Kirpan. The Khalsa warriors had to follow a code of discipline that was introduced by Guru Gobind Singh. He prohibited them from doing adultery, fornication, eating tobacco, and the consumption of halal meat.

GURU GOBIND SINGH AND THE SIKH SCRIPTURES

The fifth Sikh Guru, Guru Arjan compiled Sikh scripture by the name of Adi Granth. It contained the hymns of the previous Gurus and many saints. Adi Granth was later expanded as Guru Granth Sahib. Guru Gobind Singh in 1706 released a second edition of the religious scripture with the addition of one salok, dohra mahala nine ang, and all the 115 hymns of his father Guru Tegh Bahadur. The rendition was now called Sri Guru Granth Sahib. The Sri Guru Granth Sahib was composed by all the previous Gurus and also contained the traditions and the teachings of Indian saints like Kabir etc.

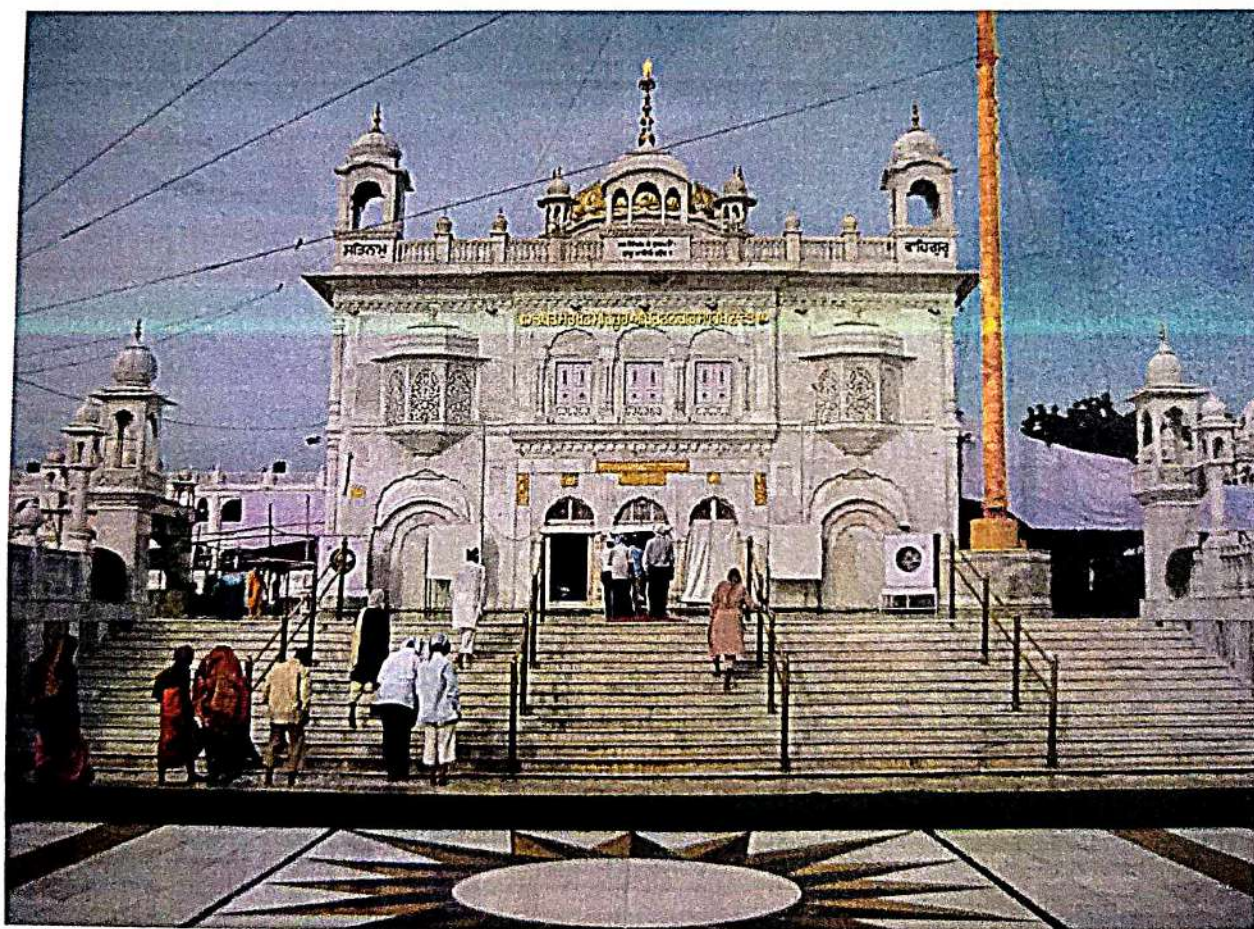

(The Dasam Granth is attributed to Guru Gobind Singh. It incorporates among other things the warrior-saint mythologies of ancient India)

GURU GOBIND SINGH'S DEATH

After the second battle of Anandpur in 1704, Guru Gobind Singh and his followers stayed at different places. After the death of Aurangzeb in 1707, the official successor to the Mughal empire, Bahadur Shah wanted to meet Guru Gobind Singh in person and reconcile with him near the Deccan area of India. Guru Gobind Singh camped on the banks of the Godavari river where two afghans by the name of Jamshed Khan and Wasil Beg enter the camp and Jamshed Khan stabbed Guru Gobind Singh. The Guru retaliated and killed Jamshed Khan while Wasil Beg was killed by the Sikh guards. On October 1708, Guru Gobind Singh passed away as the last Sikh Guru.

(Takht Sri Hazur Sahib, Nanded, built over the place where Guru Gobind Singh was cremated in 1708, the inner chamber is still called *Angitha Sahib*.)

TEACHINGS OF GURU GOBIND SINGH JI THAT YOU CAN USE IN YOUR DAILY LIVES

Here are a few of his teachings from the 52 Hukams stated by Guru Gobind Singh that can be incorporated in our daily lives for better living:

* **Kisae dee ninda, chugalee, atae eirkhaa nahee karnee**

Do not gossip, nor slander, or be spiteful to anyone.

* **Dhan, javaanee, tae kul jaat da abhiman naee karnaa** (Nanak daadak tahe duaee goath. Saak guroo Sikhian sang hoath)

Do not be proud of riches, youthfulness or lineage. (Regardless of maternal and paternal caste or heritage, all of the Guru's Sikhs are siblings of one family.)

* **Shabad da abhiaas karnaa**

Practice the sacred hymns to life.

* **Guru Granth Sahib Jee noo Guru mananaa**

Believe in and accept Shri Guru Granth Sahib Ji as the Guide to enlightenment.

* **Gurbanee dee katha taee keertan roaz sunanaa atae karnaa**

Take part in listening to Kirtan and discussions of the essence of Gurbani every day.

* **Dushman naal saam, daam, bhaed, aadiak, upaa vartnae ate uprant udh karnaa**

When dealing with enemies, practice diplomacy, employ a variety of tactics, and exhaust all techniques before engaging in warfare.

* **Pardaesee, lorvaan, dukhee, apung manukh dee yataahshkat seva karnee**

Do as much possible to serve and aid foreigners, those in need, or in trouble.

* **Putaree da dhan bikh jananaa**

Realise that considering a daughter as property is poison.

* **Dasvand denaa**

Donate a tenth of your earnings.

* **Chugalee kar kisae da kam nahee vigaarna**

Do not ruin anyone's work by gossiping.

* **Kum karan vich daridar nahee karnaa**

Work hard and don't be lazy.

* **Istree da mooh nahee phitkaarna**

Do not subject your wife to cursing, or verbal abuse.

“He alone is a man who keeps his word: Not that he has one thing in the heart, and another on the tongue.”

-Guru Gobind Singh

®

RITIRIWAZ

गुरु गोविंदसिंग यांचा जन्म भारतामध्ये विहार राज्यातील पटना जिल्ह्यामध्ये झाला. असे मानले जाते की "गोविंद राम" हे शीख धर्माचे देहव आणि शेवटचे मानवी स्वरूपात जन्म घेतलेले गुरु होते. गुरु तेगबहादुरजी हे शीख धर्माचा जवळ गुरु आणि गुरु गोविंदसिंग यांचे वडील होते.

वडील गुरु तेगबहादुरजींच्या शहीदीनंतर वयाच्या नवव्या वर्षी 28 नोव्हेंबर 1675 रोजी गुरु गोविंदसिंग गुरु झाले.

"सवा लाख से एक लडकुं,
चिरियो सों मे बाज तउअं,

तब गोविंद सिंह नाम कहकुं।"

दरवर्षी गुरु गोविंदसिंग यांची जयंती देशभरातील शीख समुदायामध्ये पुकाशपर्व म्हणून सजरी उली जाते. गुरु गोविंदसिंग हे एक महान योद्धा, उवी, भक्त आणि आध्यात्मिक व्यक्तिमत्त्वाचे महान पुरुष होते. त्यांनी खालसा पंथाची स्थापना केली आणि जीवन जगाण्यासाठी पाच तत्व दिली. ज्यांना पाच डाकर म्हणून ओळखले जाते. गुरुजींनी आपले संपूर्ण आयुष्य लोकुकल्याणासाठी समर्पित केले होते.

1) जेव्हा तुम्ही तुमच्या आतून अहंकार काढून टाकाल, तेव्हाच तुम्हाला खरी शांती मिळेल.
2) कुणत्याही दुःखी व्यक्ती, अपंगा किंवा गरजूंना मदत केली पाहिजे. यामुळे मानासिक शांती आणि आनंद मिळेल. गुरुजींच्या विश्वास होता की पुण्य कर्म केल्याने माणसाचा अहंकार नाहीसा होतो आणि त्याला आंतरिक सुख व शांती मिळते.

3) तुमच्या कुमाराचा एक दशांश दान करा. प्रायशः धर्मात दान करणे हे सर्वोत्तम दान

मानले जाते. सलम कुल्यानेच तुम्ही देवाला
शोधू शकता. जो मावूस चांगले कार्य करतो
त्याला देवही मदत करतो.

आता प्रत्येक गुरु स्वतः परमेश्वर होवू
पाहत आहे. शिष्य पुढा गुरु आला तर तो
स्वतःला राजा समजु लागता. जरीही तो गुरु
असला आणि सिद्ध आला नसला तरीही तो
येठा-कुठा पंगारण स्वतःची मुख्य सिद्धी जरूर
करत असतो. पण गुरु गोविंद सिंग यांनी याचा
प्रखर निषेध केला होता, की त्यांच्या कुलाच्याही
अनुयायाने त्यांना परमेश्वर घोषित करण्याची
चूक करू नये.

स्वतः सर्वांच्य आध्यात्मिक आस्था अस-
लेल्या गुरु गोविंद सिंगांनी अनंदपुर साहिब
येथे शीख पंथाची सुरुवात करताना जेव्हा
पंथाच्या मुलांना अमृतप्राशन करून त्यांना शीख
धर्माची दिक्षा दिली. त्यावेळी गोविंदराय यांनी
गुडघावर बसून त्या पंथाच्या मुलांना विनंती
केली की अमृतप्राशन करून दीक्षा घ्यावी आणि
गोविंदरायचे रूपंतर गोविंदसिंग यांच्यात करावे.
यासाठी त्यांच्याविषयी म्हटले जाते

‘वह परगट्यो मरद अगमजा, वरियाम उकेला
वाह वाह गोविंदसिंह; अपने गुरु चला।’

सुद्धा घडोव्या मुद्द्यात सर्वप्रथम आपल्या
नातिक्रतेच अधःपतन होते, अशातच मुद्द्यात जर
विजय मिळवायचा असेल तर गुरु गोविंद सिंग
यांच्या जीवनाचा अभ्यास नक्की करायला हवा.
परमेश्वराकडे आपण स्वतः सतत कुशाची ना
कुशाची मायना करीत असतो. आणि हे सर्व
करण्यात आपल्याच स्वार्थ असतो. पण काय
माभायल्या हवे, काय सांगितले जाते. यासाठी
गुरु गोविंद सिंग यांनी श्री शिखण दिल्ली ली

अजली फुड आदर्श आहे
देही शिवा वर मोहि रहे
शुभ उरमन ते कबल न टरी।
असे ते म्हणत असत, गीतेन सांगितल आहे ही,
उम उरत रहा पुढाची अपेक्षा उरु नडा. पण
चांगले उम उरताना मागे हट्ट नडा. मग त्याचा
परिवाम काहीही होवा.

माणसाचे पसा, तारुण्य, त्याची जात यांचा
आमिमान, वाळू नये. जोपर्यंत तुम्ही या जगात
आहात तोपर्यंत हे सूर्व आहे. यानंतर आपले
उद्दीय राहणार नाही.

तो जागा सावा तर कोणासाठी जागा सावा?
तो लढला तर कोणासाठी लढला? आता जर
लढाईचा उद्देशय उमकुवत सावा आहे. ही वाऱ्याची
हलकी सुकुकुही आली तरी त्याला धूळ चारू शकल
अशी परिस्थिती आहे. गुरुगोविंद सिंग यांच्या
संपूर्ण जीवनातून आपल्याला प्रत्येक प्रकारचे अत्या-
चार आणि अन्यायाविरुद्ध लढण्याची प्रेरणा मिळते
सुवानाच वाटत ही आपल्या नावाचीही इतिहासात
नाद व्हावी पण जे इतिहासीक पुरुष आहेत त्यांनी
कुधीही जमीन, धन-संपत्ती, राजसत्ता-प्राप्ती
किंवा मशप्राप्तीसाठी लढाई केली नाही

आयुष्यभर त्यांनी फुडाय सिद्धांतांचे पालन
केले. जो त्यांना त्यांचे वडील हुतात्मा-शिरोमणि
गुरु तेगबहादूर यांनी शिकवला होता, 'भय काढू को
दान नहि, नहि भय मानत आनी म्हणजे
कोणालाही दाखवू नडा किंवा भीती दाखवू नडा.
अनेकदा म्हणून यादृश हा कुठोर मनाचा आहे
असे मानले जाते. पण गौविंद सिंग तर फुवडे
दयाळू होते ही, मुद्दभूमीवर आपल्या दयाळू
सालेच्या शत्रूला पाणी पाजवल्या किंवा त्यांच्या
जखमांवर मलमपट्टी करवल्याचा आदर्श त्यांनी

आपल्या सेवकांमू दिला होता, बुध्दभूमीवर
त्यांचे सेवक आई लक्ष्मीया आणी त्यांच्यात
आत्म्या संवाद माणुसकी आणी व्याप्यवर्ग
बुध्दाचा सवात मोठा आदर्श आहे

जी कुरेगा खालसा,
लाऊ रहे ना कोए
वाहे गुरु जी कु खालसा,
वाहे गुरु जी कु फतेह....

Scanned with CamScanner

Mrs. Kanchan Ugade.

CCSP -

ME Dept.

Date : _____

Page : _____

Topic : _____

॥ गुरु गोविंद सिंह जी
जीवनचरित ॥

विलास कचरु घगाले.
विभाग समुख (यांत्रिकी)

॥ गुरु ब्रह्म गुरु विष्णु,
गुरु देवी महेश्वरा
गुरु साक्षात् परब्रह्म,
तस्मै श्री गुरुवे नमः ॥

नमस्कार,

या लेखात आपण गुरु गोविंद सिंह यांच्या जीवनचरित्रा बदल पाहणार आहोत. गुरु गोविंद सिंहाजी हे शीखांचे हहावे गुरु. ते राक तख्त कुवी आणि महान योद्धा होते. गोविंद राय म्हणुन जन्मलेले, ते नववे शीख गुरु ही नेग बहादुरजी नंतर हहावे शीख गुरु म्हणुन उदयास आले. मुघल सम्राट औरंगजेबाच्या आदेशानुसार गुरु नेग बहादुरजी यांचा सार्वजनिकपणे आला कारण त्यांनी इस्लाम स्वीकारण्यास नकार दिला होता.

या अव्याचाराच्या विरोधात, ही गुरु गोविंद सिंहाजी यांनी ब्यालसा नावाच्या शीख योद्धा समुदायाची स्थापना केली. जे शीख धर्माच्या इतिहासातील राक महत्त्वपूर्ण घटना आहे. त्यांचे पाच काकर म्हणुन प्रसिद्ध असलेल्या पाच लेखांची ओळख करुन दिली आणि ब्यालसा शीखांना ते नेहमी ब्यालवाची आज्ञा केली. गुरुंच्या इतर योगदानामध्ये शीख धर्मिर महत्त्वपूर्ण ग्रंथ लिहिले आणि गुरु ग्रंथ संहिता (शीख धर्माचे धार्मिक शास्त्र) शीखांचे

शास्त्रज्ञ जिवंत गुरु म्हणून धारण करणे
समाविष्ट आहे.

गुरु गोविंदसिंहजी यांचा जन्म
बिहारच्या पाटणा साहेब येथे जमेवारी पु,
१६६६ रोजी झाला. हे एवढ्या श्रीख
गुरु ही गुरु तेग बहादुर सिंहजी आणि
गुजरी देवी यांचे राकुलते राऊ कुपुत्रा होते.
त्यांना सत्यकथा त्यांना लहानपणी गोविंद
राय म्हणत असे. ते कुमारे ४ वर्ष पटना
मध्ये राहिले, आज त्यांचे जन्मस्थान
"तख्त श्री पाटणा हरिमंदर साहिब" म्हणून
ओळखले जाते.

गुरु गोविंद सिंहजी यांनी आपले
प्राथमिक शिक्षण हिमालयातील शिवालिक खोऱ्यात
असलेल्या चक्रानकी येथे घेतले. चक्रानकीची
स्थापना त्यांचे वडील आणि एके श्रीख गुरु,
गुरु तेग बहादुर सिंहजी यांनी केली, जी आज
आनंदपुर साहिब म्हणून ओळखली जाते. याच
दिकेची ह्यांनी राऊ महान योद्धा होव्यासाठीचे
शास्त्रा, लढाई, मिरवाजी आणि युद्धकुलेची
अनेकी कुला शिकली. याशिवाय पंजाबी,
संज संज, मुघल, फारसी, संस्कृत भाषांचे
ज्ञान मिळवले आणि "वर ही मगोनी जी
की" हे महाकाव्य रचले.

गुरु गोविंदजींचे वडील आणि
जवने श्रीख गुरु गुरु तेग बहादुर सिंहजी
यांनी जारूमरी पंडितांचे मुखिलमामध्ये हुंपातूर
कुरव्यास उद्युपणे विरोध केला होता आणि

त्यांनी स्वतः इस्लाम स्वीकारण्यास नकार दिला होता. त्यानंतर भारतीय इतिहासाचा मुख्य भासणु औरंगजेबने ११ नोव्हेंबर १६७५ रोजी भारताची राजधानी दिल्लीच्या चांदणी चौक परिसरात गुरु तेग बहादुर सिंहजी यांचा शिरच्छेद केला. त्यानंतर मार्च २२, १६७६ रोजी, केवळ ८ वर्षांच्या तरुण वयात गुरु गोविंद सिंहजी औपचारिकपणे शिखांचे १० वे गुरु म्हणून हाहाह झाले.

१० वा अखिर गुरु गुरु गोविंद जींचे तीन विवाह झाले. यांचा पहिला विवाह आनंदपुरजवळील बसंतगड यथे राहणाऱ्या जीते यांच्याशी झाला. त्यांच्या विवाहानंतर त्यांना तीन मुले जन्माला आली. त्यांचे नाव होते झोरावर सिंह, फतेह सिंह आणि झुझार सिंह. यानंतर त्यांनी माता सुंदरीसोबत दुसरे लग्न केले आणि लग्नानंतर त्यांना अजित सिंह यांचा मुलगा झाला. मग गुरु गोविंद जींनी तिसऱ्यांदा माता साहिबांशी लग्न केले. परंतु त्यांना या लग्नातून कोणतेही मुल झाले नाही.

१६६६ साली वैशाखीच्या दिवशी खालसा पंथाची स्थापना केली गेली. ती जुलूम आणि अन्यायाविरोधाने आवाज उठवण्यासाठी आणि सामंतेच्या सन्मानाचे रक्षण करण्यासाठी समर्पित महान योद्ध्यांची एक मजबूत फौज तयार करण्यासाठी लक्षात घेतलेली.

Date : _____

Page : _____

Topic : _____

स्वातंत्र्य हा शीख धर्मच्या अनुयायांचा एक सामुहिक प्रकार आहे. गुरु गोविंदजींनी देशातल्या दिवशी आनंदपुर येथे आपले स्वतः अनुयायी राकत केले आणि पाणी आणि पानखा (पंजाबी गोडवा) यांचे मिश्रण बनवले आणि या गोडवाला "अमृत" म्हटले.

त्यानंतर त्यांनी आपल्या स्वयंसेवकांना जे त्यांच्या गुरुंसाठी आपले मस्तक अर्पण करण्यास तयार आहेत, स्वातंत्र्यसमवेत सामील होण्यास सांगितले. अशा प्रकारे पु स्वयंसेवक स्वतःच्या इच्छेने स्वातंत्र्यसमवेत सामील झाले. त्यानंतर त्यांनी या पाच स्वयंसेवकांना अमृत दिले आणि स्वतः अमृत घेतले आणि त्याचे नाव गुरु गोविंद राय पासून बनवून गुरु गोविंद सिंह ठेवले.

बापतिस्माप्राण शीख बनल्यानंतर, गुरु गोविंदसिंहजी यांनी स्वातंत्र्य पंथाची मुख्य मान्ये देखील प्रस्थापित केली, ज्याला गुरुगोविंदचे 'पु काकुर', किंवा 'पु कक्का' असेही म्हटले जाते.

गुरु गोबिंद सिंह यांची कार्ये.

गुरु गोबिंद सिंह यांनी केलेल्या प्रमुख कामांची यादी खालीलप्रमाणे आहे.

- गुरु गोबिंद साहिबजी यांनी शिखांच्या नावापुढे सिंह लावण्याची परंपरा परंपरा सुरु केली, जी आजुनही शीख धर्माच्या लोकांकडून चालवली जात आहे.

- गुरु गोबिंद सिंहजी यांनी शिखांच्या पवित्र ग्रंथ, गुरु ग्रंथ साहित्यमध्ये अनेक महान शीख ग्रंथांच्या महान शिकवणीचे संकलन करून केले.

- वाहेगुरु, गुरु गोबिंद सिंहजी यांनी ग्रंथांच्या अडनराधिकांच्याची परंपरा संपुष्टात आणली, ज्यामुळे गुरु ग्रंथ साहित्य हे शीख धर्माच्या लोकांसाठी स्वतंत्र पवित्र आणि गुरुचे प्रतीक बनले.

- शीख साहित्यामध्ये गुरु गोबिंदजींच्या महान विचारांनी "चंडी दीवार" नावाच्या साहित्याच्या निर्मितीला विशेष महत्त्व आहे.

- शिखांचे हनु हनुके गुरु गुरु गोबिंद साहिब यांनी बुकाकर किष्वा 'यु कक्का' चे वर्णन केले की शिखांना

नेहमी सुधान तयार राहणे आवश्यक आहे. या केश (केस), ब्रीक, काडा, कंधी, किर्पण (लहान तलवार) इत्यादी समाविष्ट आहेत.

इतिहासकारांच्या मते, मीम गुरु गोविंदसिंह जींनी त्यांच्या आयुष्यात १० युद्धे लढली. त्या दरम्यान त्यांना त्यांच्या कुटुंबातील सदस्यांसह काही घुर खीख खैनिकांना मारवावे लागले.

पण गुरु गोविंदजींनी न्यायना खौबानि आपला लग्न चालु वेवला. गुरु गोविंद सिंह यांनी लढलेल्या लढ्या खालीलप्रमाणे आहेत.

- मांगणीची लढाई (१६६८)
- मादोनची लढाई (१६७१)
- गुलेशची लढाई (१६८६)
- आनंदपुरची लढाई (१७००)
- निर्मोहमडाची लढाई (१७०२)
- वसोलीची लढाई (१७०२)
- चमकोरची लढाई (१७०४)
- आनंदपुरची दुसरी लढाई (१७०४)
- वारसाची लढाई (१७०४)
- मुफसरची लढाई (१७०५)

गुरु गोविंदजीच्या काही रचनांची नावे.

- चंडी की वर
- जाप साहिब
- खालसा महिमा
- अकाल पुस्तक
- अचिंत नाटक
- जफरनामा

मुघल बादशाह औरंगजेबच्या मृत्युनंतर त्याचा मुलगा बहादुर शाह बाला उत्तराधिकारी बनवण्यात आले. बहादुर शाहला सहात बनवण्यात गुरु गोविंदजींनी महन केली.

यामुळे, बहादुर शाह आणि गुरु गोविंद जी यांच्यात खूप चांगले संबंध निर्माण झाले. दुसरीकडे, बाहेरील आगामील नवाब वाजिद खान यांना गुरु गोविंद सिंह आणि बहादुर शाह यांची मैत्री अजिबात आवडली नाही, म्हणून त्यांनी त्यांच्या दोन पठाणांसह गुरु गोविंद जींना ढार माव्याच्या वर रचला आणि नंतर ७ ऑक्टोबर ७, १७०८ रोजी गुरु गोविंद सिंह जी मांडेड साहिब, मह. महाराष्ट्र. त्यांनी अखेरचा श्वास घेतला.

गुरु गोविंदजींनी आपल्या जीवनात केवळ गरिबांना भवन करणे, समीचांवर दया दाखवणे, प्रेम आणि कंधुभावाने जगणे असा उपदेश केला. याच बरोबर

Date : _____

Page : _____

Topic : _____

समाज आणि शरीर वर्गच्या उल्लेखाने
अनेक गोष्टी केल्या आणि जुलूम किडने
लगाविला. आजही त्यांचे अनुयायी त्यांच्या
शिकवणीचे पालन करतात आणि त्यांच्या
मनात त्यांच्या मुक्तीबद्दल अपार प्रेम
आणि आदर दिसतो.

**GURU GOBIND SINGH COLLEGE OF ENGINEERING
& RESEARCH CENTRE, NASHIK**

Notice for First Year Students & Direct Second year Students

Date 11/12/2021

Sub: Library Orientation

All the first year and direct second year students are hereby informed that, they should report in Central Library for Library orientation. To make acquainted with all library resources and services.

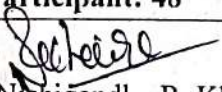
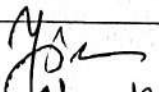

**Dr. N.G. Nikam
Principal**

Guru Gobind Singh College of Engineering and Research Centre, Nashik

Program Report

Title of Program	"Library Orientation"
Objective of Program	1. To enable students to determine the nature and extent of their information need 2. To train students to access needed information effectively and efficiently
Date and Time of Program	14 th Dec 2021 Time 02:15pm to 04:30pm
Venue	Library
Organised By	Central Library, Guru Gobind Singh College of Engineering and Research Centre, Nasik.
Program Organizer & Approved By	Mrs.Nishigandha Khaire , Librarian Dr.S. D. Kalpande (Vice Principal), Dr. N.G. Nikam (Principal), Dr. Permindur singh (Exe. Director)
Introduction	Mrs. Nishigandha Khaire
Vote of Thanks	Mr. Yogesh Chumbhale
Brief about the Program (Activity/Event)	Central Library of Guru Gobind Singh Foundation's Guru Gobind Singh College of Engineering & Research Centre, Nashik is organizing a Library Orientation programme for newly admitted first year students. Library Orientation is an information session to guide the students about library services, Resources, policy that will help in their studies, research and field work. During the session the students were taught about how the information resources are organized. Students were informed about subscriptions of Newspapers, CDs, past exam papers and how they are displayed in library based on its subject for current information. Students were provided hands-on activity, which strengthens their knowledge of accessing right information with more accuracy.
Participant	No. Participant: 48
Name & Sign of Program In- charge	 Mrs. Nishigandha R. Khaire Chumbhale Y. S.
Signature of Principal	 Dr. Neelkanth Nikam.

Program Report

Event Snaps: Library Orientation

